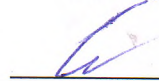

**УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ**
Кафедра психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри

 Сафін О. Д.

29 серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВВС 3.01 ПСИХОДІАГНОСТИКА

Спеціальність **014.06 Середня освіта (Хімія)**
Освітня програма **Середня освіта (Хімія)**
Освітній ступінь **бакалавр**
Факультет **природничо-географічний**

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни Психодіагностика для студентів спеціальності 014.06
Середня освіта (Хімія) освітнього ступеня «бакалавр».

Розробники: Лівандовська Інна Антонівна, викладач кафедри психології

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри психології

Протокол №1 від “29” серпня 2019 року

Завідувач кафедри психології _____ (Сафін О.Д.)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії
природничо-географічного факультету

Протокол №_1_ від “_29_” __серпня__ 2019 року

Голова науково-методичної
комісії природничо-
географічного факультету

_____ (Грабовська С.Л.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис предмета навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки/спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 01 Освіта/ педагогіка Спеціальність : 014.06 Середня освіта (Хімія)	Вибіркова	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3 аудиторних – 46 самостійної роботи студента - 44	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		14 год.	
		Практичні	
		32 год.	
		0 год.	
		Самостійна робота	
44 год.			
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 51%/49%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни: забезпечити загальну теоретичну підготовку бакалаврів у галузі психології вищої школи, яка слугуватиме основою для їхньої практичної роботи, що пов'язана з професійною діяльністю.

На основі оволодіння основними теоретичними поняттями поглиблювати знання щодо основних принципів та інструментів психодіагностичного дослідження, а також формування навичок проведення психодіагностичного дослідження; розвивати психологічну спостережливість, творчий підхід до рішення конкретних психолого-педагогічних ситуацій; виробити у слухачів ряд практичних умінь та навичок; сприяти становленню професійного мислення психолога; активізувати особистісний та творчий потенціал майбутнього фахівця.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен здобути такі

Завдання викладання навчальної дисципліни - ознайомити слухачів з класифікацією методів та психометричними основами психодіагностики; проаналізувати специфіку використання тестів, стандартизованих самозвітів та проєктивних методик; розкрити особливості організації та проведення психодіагностичного обстеження, а також наукового експериментального психологічного дослідження; висвітлити специфіку психодіагностики різних сфер особистості; характеризувати використання психодіагностичного інструментарію в різних сферах соціальної практики; виробити у слухачів ряд практичних умінь та навичок; сприяти становленню професійного мислення психолога; активізувати особистісний та творчий потенціал майбутнього фахівця.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні володіти **компетентностями:**

ЗК Здатність до критичного осмислення проблем у навчанні, власної професійної діяльності та на межі предметних галузей.

ФК Здатність до реалізації інноваційних технологій у навчанні.

ФК Здатність використовувати знання й практичні навички з психодіагностики та на межі предметних галузей для виконання професійних завдань.

ФК Здатність застосовувати сучасні методики і психодіагностичні технології для забезпечення якості навчально-виховного процесу в загальноосвітніх закладах.

Очікувані результати навчання:

Знати: теоретико-методологічні принципи та психометричні основи психодіагностики; специфіку використання різних методів психодіагностики; теоретичні основи організації і проведення психодіагностичного обстеження, його основні етапи;

використання психодіагностичного інструментарію в різних сферах психологічної практики та особливості психодіагностики різних сфер особистості.

Вміти: відбирати методи для проведення певного типу дослідження, усвідомлювати їх доцільність, обмеження та переваги;

- чітко визначати, які структурні компоненти особистості діагностує кожна конкретна методика;

- застосовувати на практиці загальні теоретико-методологічні принципи психодіагностики;

- забезпечити дотримання всіх вимог до проведення психодіагностичного обстеження, запобігати помилкам, які можуть бути допущені непрофесіоналами;

- самостійно вести картотеку методик, за необхідності поставити задачу програмісту; проводити науково-методичну роботу: чітко визначати проблему, висувати гіпотезу, проводити науковий експеримент;

- вміти правильно сформулювати та оформити психологічне заключення;

- використовувати прийоми та способи для запобігання можливих викривлень та отримання найбільш повної інформації; систематизувати та інтерпретувати діагностичні результати,

робити висновки та прогнози щодо психологічного діагнозу та запобігати помилок у його встановленні; підбирати методики для діагностичного обстеження представників різних вікових груп;

- визначати методи та специфіку психодіагностичної роботи з особами, які мають порушення психічного розвитку та відхилення у поведінці; визначати якою мірою стандартизовані самозвіти, тестові норми можна застосовувати в певному культурному середовищі, з даним контингентом; оволодіти методами, специфікою, особливостями психолого-педагогічної психодіагностики;

- здійснювати психодіагностику основних соціально-психологічних характеристик групи, проблем динаміки розвитку, лідерства та управління з метою подальшої їх оптимізації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні володіти програмними результатами навчання:

ПРН мати високий рівень професійної спрямованості,

ПРН проявляти сформовану позитивну Я-концепцію, особливо її соціально-професійний аспект,

ПРН мати високу професійну культуру (успішно виконувати професійні завдання, мати системний світогляд, професійне мислення, професійну творчість та рефлексію)

3. Мова навчання:

Мова навчання: українська

4. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Психодіагностика як галузь психології.

Розвиток психодіагностики історія та сучасність

Тема 1 Становлення психодіагностики як науки. Можливості сучасної психодіагностики та її завдання. Основні поняття психодіагностики. Психодіагностичний процес. Поняття діагнозу у психодіагностиці. Психодіагностичні завдання. Професійно етичні норми в психодіагностиці.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Психометричні основи психодіагностики

Тема 2 Психометрія в структурі психодіагностики. Організація і проведення психодіагностичного обстеження

Надійність тестів та її обчислення. Валідність, дескриптивність, особливості їх визначення та перевірки. Стандартизація і норми тестових показників. Використання тестів. Класифікація і характеристика тестів. Методичне забезпечення тестування. Рекомендації і складання комплексу методик. Комп'ютеризовані і комп'ютерні психодіагностичні тести. Вимоги до тестів та їх користувачів. Послідовність проведення обстеження.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Психодіагностика психологічних якостей та індивідуального розвитку

Тема 3. Психодіагностика здібностей Проблема здібностей. Структура здібностей. Різновиди здібностей. Індивідуальні відмінності у здібностях. Діагностика здібностей та інтелекту.

Тема 4. Психодіагностика особистості . Темперамент і характер.

Теоретичні концепції особистості. Особистісні опитувальники. Основні погляди на природу темпераменту. Взаємозв'язок темпераменту з властивостями особистості. Зв'язок характеру з темпераментом. Акцентуації характеру та їх поведінкові прояви.

Тема 5. Проективні методи в психодіагностиці особистості

Сучасні теоретичні концепції в проективній психології. Історія питання. Поняття проєкції та її види. Проективні методики, їх види.

Тема 6. Психодіагностика мотивації

Мотивація як об'єкт психологічної діагностики. Методи діагностики мотиваційної сфери особистості.

Тема 7. Соціально-психологічні особливості діагностування людей різного віку

Особливості психодіагностування дітей дошкільного віку. Діагностування готовності дітей до школи. Особливості психодіагностування дітей молодшого шкільного віку (на етапі зрілого дитинства). Особливості психодіагностування підлітків та юнаків. Психодіагностика у дорослому (зрілому віці).

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	П	Лаб	Інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Предмет психодіагностики												
Тема 1. Психодіагностика як галузь психології Розвиток психодіагностики історія та сучасність	16	2	4			10						
Разом за змістовим модулем 1	16	2	4			10						
Змістовий модуль II. Психометричні основи психодіагностики												
Тема 1. Психометрія в структурі психодіагностики Організація і проведення	18	2	6			10						

психодіагностичого обстеження												
Разом за змістовим модулем II	18	2	6			10						
Змістовий модуль III. Психодіагностика психологічних якостей та індивідуального розвитку												
Тема 1. Психодіагностика здібностей	8	2	2			4						
Тема 2. Психодіагностика особистості Темперамент і характер	14	2	6			6						
Тема 3. Проективні методи в психодіагностиці	14	2	6			6						
Тема 4. Психодіагностика мотивації	10	2	4			4						
Тема 5. Соціально-психологічні особливості діагностування людей різного віку	10	2	4			4						
Разом за змістовим модулем III	56	10	22			24						
Всього годин	90	14	32			44						

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Розвиток психодіагностики історія та сучасність	2
2	Психодіагностика як галузь психології	2
3	Психометрія в структурі психодіагностики	2
4	Тест як основний психодіагностичний інструмент	2
5	Організація і проведення психодіагностичого обстеження	2
6	Психодіагностика здібностей	2
7	Психодіагностика особистості	4
8	Проективні методи в психодіагностиці особистості	4
9	Психодіагностика мотивації	2
10	Соціометричні методи психодіагностики	2
11	Темперамент і характер	4
12	Соціально-психологічні особливості діагностування дітей дошкільного віку та молодшого шкільного віку	2
13	Соціально-психологічні особливості діагностування підлітків та	2

	юнаків, людей дорослого та зрілого віку	
	Разом	32

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет та завдання психодіагностики	4
2	Хронологія становлення методології психодіагностики в персоналіях Роршах, Ескіроль, Сеген, Гальтон, Бехтерев	6
3	Психометрика Чинники успішності застосування психодіагностичних методів	4
4	Метод спостереження та методика проведення бесіди	4
5	Метод опитування Стандартизовані психологічні опитування	4
6	Дослідження пізнавальних процесів Тести загальних здібностей та інтелекту	6
7	Соціометричні методи психодіагностики	6
8	Проективні методи Малюнкові методики	6
9	Біографічні методи	4
10	Узагальнення результатів психодіагностичного обстеження	4
11	Особливості застосування психодіагностичних методів стосовно дорослих людей.	6
	Разом	44

8. Методи навчання:

Лекції, практичні заняття, проведення діагностичних досліджень, вивчення передового сучасного досвіду в галузі психодіагностики.

10. Методи контролю

Усне опитування, колоквіуми, поточне тестування, письмовий підсумковий контроль.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінки **«відмінно» (А)** заслуговує слухач, який виявив всебічні, системні й глибокі знання та розуміння навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання, ознайомлений з основною і додатковою психологічною літературою.

Зазвичай, оцінка **«відмінно»** ставиться студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних категорій і понять психології вищої школи, усвідомлюють значення наукових знань для організації педагогічного процесу та науково-педагогічної діяльності викладача, творчо використовують їх при розв'язанні ситуаційних психолого-педагогічних завдань.

Оцінки **«добре» (ВС)** заслуговує студент, який виявив повне знання та розуміння навчального матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв рекомендовану основну психологічну літературу.

Як правило, оцінка **«добре»** виставляється студентам, які засвідчили системні знання та розуміння з психології вищої школи і здатні до їх самостійного поповнення та оновлення під час

подальшої навчальної роботи і професійної діяльності. Одночасно вони допустили несуттєві неточності, пропуски, помилки, які змогли самостійно виправити.

Оцінки **«задовільно» (DE)** заслуговує студент, який виявив знання та розуміння основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, частково справився з виконанням передбачених програмою завдань, ознайомлений із частиною рекомендованої основної психологічної літератури.

Зазвичай, оцінка **«задовільно»** виставляється студентам, які допустили суттєві помилки у відповіді на семінарському занятті, іспиті або при виконанні тестових завдань, але продемонстрували здатність усунути ці помилки за допомогою викладача.

Оцінка **«незадовільно» (Fx)** виставляється студентіві, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не знайомий з основною психологічною літературою.

Як правило, «незадовільна» оцінка виставляється студентам, у яких відсутні знання з психології вищої школи або їх недостатньо для продовження навчання чи початку професійно-педагогічної діяльності.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест	Сума	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3							9	100	
T1	T2	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13			T14
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7			7

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Мультимедійні засоби (електронні підручники, словники, енциклопедії, відео-, та аудіо матеріали; ресурси Інтернету, мультимедійні дошки). Використання системи дистанційного навчання "Moodle", яка є засобом отримання студентами необхідної інформації, активізації, комунікації, перевірки знань, умінь та навичок.

Рекомендована література

Основна

1. Галян І.М. Психодіагностика. Київ: Академвидав, 2009. - 2009. - 463 с.
2. Галян І.М. Психодіагностика. Київ: Академвидав, 2009. -2011. - 463 с.
3. Шеленкова Н.Л. Основи психодіагностики: методичні рекомендації. Умань: Софія, 2010. - 106 с.

Допоміжна

1. Бондаревська Л.Л. Діагностика значущих переживань у роботі психолога- практиканта. К.: Марич, 2011. - 63 с.
2. Дзюбка Л.В. Діагностика навчальної мотивації. К.: Шкільний світ, 2011. - 125 с.
3. Діагностичний інструментарій психолога/Упоряд. Т.Гончаренко. К.: шкільний світ, 2008. - 128 с.
4. Лівандовська І.А. Не експериментальні психодіагностичні дослідження психічного вигорання у вихователів. Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції "Актуальні питання теорії та практики підготовки майбутніх фахівців". Мін.освіти і науки України, Хмельницький нац.ун-т, Каф. Психол.та педагог.- Хмельницький: ХНУ, 2017. С. 146- 147.
5. Скрипник Н.І. Основи психодіагностики та психокорекції. Умань: ПП Жовтий О.О., 2012.-103 с.
6. Поліщук С.А. Методичний довідник з психодіагностики. Суми: Університетська книга, 2009. - 440 с.
7. Практическая психодіагностика. Ред-сост. Д.Я. Райгородский. Самара: БАХРАХМ, 2008. -667 с.
8. Психодіагностика особистості підлітка/За ред. О.Д. Кравченко. К.: Слово, 2009.- 133 с.
9. Психодіагностика. Введение в научное психологическое исследование с элементами математической статистики// Немов Р.С.Психология. Москва.: ВЛАДОС, 2006. Кн.3.- 630 с.
10. Психодіагностика. Введение в научное психологическое исследование с элементами математической статистики// Немов Р.С.Психология. Москва.: ВЛАДОС, 2003. Кн.3.- 640 с.
11. Руденко С.В. Методика професійної психодіагностики. К.: Шкільний світ, 2011,- 124 с.
12. Терлецька Л.Г. Основи психодіагностики. К.: Плавник, 2006. - 144 с.
13. Терлецька Л.Г. Психодіагностика розвитку від року до десяти. К.: Плавник, 2008.-190 с.
14. Туріщева Л.В. вивчення особистості школяра і педагога: діагностика, практичні рекомендації. Х.: Основа: Тріада, 2008. - 142 с.
15. Туріщева Л.В. вивчення особистості школяра і педагога: діагностика, практичні рекомендації. Х.: Основа: Тріада, 2007. - 144 с.
16. Козловский О.В. Открой в себе гения. Донецк: ООПКФ БАО, 2006. - 736 с.
17. Новікова І.М. Діагностика психічного розвитку дітей перших трьох років життя. Київ: Марич, 2010. - 63 с.
18. Обдаровані діти: діагностика та супровід/ Упоряд. Т. Червонна. Київ: Шкільний світ, 2008. - 126 с.

19. Пашнєв Б.К. Психодіагностика обдарованості. Х.: Основа: Тріада. 2007. - 127 с.
20. Психологічна діагностика інтелекту мислення, креативності дитини /
упоряд. С.Максименко . Київ: Мікрос-СВС, 2003. 112с.

15. Інформаційні ресурси

1. http://socgum.mdpu.org.ua/index.php?option=com_mtree&task=listcats&cat_id=3081
2. <http://www.psy-lib.org.ua/psihodiagnostica/2-diagnostika-1.html>
3. http://www.e-reading.org.ua/bookreader.php/99987/Luchinin_-_Psihodiagnostika.html